

- Uvod • Simptomi i dijagnoza • Liječenje

Uvod

Poznato je oko 2.200 vrsta salmonela uključujući vrstu koja uzrokuje trbušni tifus. Svaka vrsta može dovesti do nelagodnosti u želučano-crijevnom sistemu, povišene temperature zbog crijevne bolesti i posebnih lokaliziranih infekcija. Česti izvor salmonela su zagađeno meso, perad, sirovo mlijeko, jaja i proizvodi od jaja. Drugi izvori uključuju zaražene kućne ljubimce, gmazove, karmin crvenu boju i zagađenu marihuanu. Infekcije salmonelama ostaju značajan javno-zdravstveni problem u SAD.

Simptomi i dijagnoza

Infekcije salmonelom mogu dovesti do želučano-crijevnog poremećaja ili crijevne groznice, katkada infekcija zahvati određeno mjesto. Neki zaraženi ljudi nemaju simptoma, ali su kliconoše.

Želučano-crijevni poremećaj obično počinje 12-48 sati nakon unošenja bakterija salmonela. Simptomi počinju mučninom i grčevitom boli u stomaku i ubrzo dolazi do proljeva, grpnice a katkada i povraćanja. Obično je proljev vodenast, premda osoba može imati i tjestastu, polučvrstu stolicu. Poremećaj je obično blag i traje 1-4 dana, ali može trajati i mnogo duže. Dijagnoza se postavlja na osnovu laboratorijskog kultiviranja uzorka stolice ili brisa rektuma

uzetog od zaražene osobe.

Crijevna groznica nastaje kada bakterije salmonela uđu u krv. Groznica dovodi do izuzetno jake iscrpljenosti (prostracije). Prototip te bolesti je trbušni tifus. Druge vrste salmonela mogu uzrokovati blaži oblik.

Salmonelama se može zagaditi određeno mjesto, npr. Bakterije se mogu smjestiti i razmnažati u probavnom sistemu, krvnim žilama, srčanim zaliscima, opnama mozga i kičmene moždine, plućima, zglobovima, kostima, mokraćnom sistemu, mišićima i drugim organima. Ponekad može biti zaražen tumor stvarajući apsces koji postaje izvorom trajne infekcije krvi.

Kliconoše nemaju simptome, ali nastavljaju stolicom izbacivati bakterije. Manje od 1% ljudi sa netifusnim infekcijama salmonelama nastavlja izbacivati bakterije u svojoj stolici tokom godine dana i dulje.

Liječenje

Želučano-crijevni poremećaj se liječi pijenjem tekućine i neutralnom dijetom. Antibiotici produljuju izlučivanje bakterija u stolici i zbog toga se ne preporučuju ljudima koji imaju samo želučano-crijevni poremećaj. Međutim, dojenčad, štićenici u domovima i osobe sa infekcijom

virusom humanog imunodeficita (HTV) liječe se antibioticima, jer su izloženi većem riziku od razvoja komplikacija. U kliconoša koji nemaju simptoma, infekcija obično prestaje sama od sebe, rijetko je potrebno antibiotsko liječenje.

Kada je potrebno uzimati neki antibiotik, općenito je djelotvoran ampicilin, amoksisicilin ili ciprofloksacin. Međutim, otpornost na te antibiotike je česta. Antibiotici se uzimaju 3-5 dana, ali osobe zaražene HIV-om općenito se duže liječe kako bi spriječili recidive. Osobe sa bakterijama salmonelle u krvi moraju uzimati antibiotike 4-6 sedmica. Apscesi se liječe hirurški dreniranjem i 4-sedmičnom antibiotskom terapijom. Bolesnike sa zaraženim krvnim žilama, srčanim zaliscima ili drugim lokalizacijama općenito treba liječiti hirurški, a zatim provesti produženu antibiotsku terapiju.